

V
A
P
L
E
O
R
R
E
I
N
E

Din sumar:

“Zilele Mitropolit Visarion Puiu”,
ediția a XXIII-a
Articole/Studii
Varia
Documenta
Vitrina cu cărți – Recenzii
Evocări/ Aniversări/ Comemorări

ARTICOLE/STUDII

- Arhim. Dr. BENEDICT SAUCIUC, Starețul Mănăstirii Neamț – *Visarion Puiu și Melchisedec Dimitriu, misionari în Episcopia Hotinului*25
- Pr. Dr. CRISTINEL ȘTEFAN TANASĂ, Protopopiatul Pașcani – *Episcopul Visarion Puiu, ctitor de mari opere sociale, bisericești și civile în Episcopia Hotinului*34
- Prof. Dr. MARCIN MARYNOWSKI, Cracovia (Polonia) – *80 ani de când mitropolitul Bucovinei Visarion Puiu a găzduit guvernul polonez la Cernăuți*51
- Pr. GIANNI BOMBIERI, Fr. GIANCARLO CONATO, Institutul Don Calabria, Verona (Italia) – *Visarion Puiu și Don Calabria. Interferențe*56
- Pr. ELVIO DAMOLI, Congregazione Poveri Servi della Divina Provvidenza, Roma (Italia) – *Amintiri despre exilul Mitropolitului Visarion Puiu*58
- Arhim. Prof. Drd. MIHAIL DANILIUC, egumenul Schitului Vovidenia - Mănăstirea Neamț – *O pilduitoare prietenie duhovnicească. Visarion Puiu și Nicodim Munteanu*61
- Dr. SILVIU – CONSTANTIN NEDELICU, Biblioteca Academiei Române, București – *O analiză a textelor publicate de Mitropolitul Visarion Puiu în „Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei” (1935-1940)*64

O ANALIZĂ A TEXTELOR PUBLICATE DE MITROPOLITUL VISARION PUIU
ÎN „FOAIA OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI ȘI MITROPOLIEI BUCOVINEI”
(1935-1940)

Dr. SILVIU – CONSTANTIN NEDELCU³⁹,
Biblioteca Academiei Române - București

Introducere

Fiind teolog de formație la un moment dat, prin seminar sau facultate, am citit în treacăt despre Mitropolitul Visarion Puiu al Bucovinei și, deși nu am reținut prea multe informații despre acesta la acea vreme, am rămas totuși plăcut impresionat de parcursul și verticalitatea sa⁴⁰ pe care a avut-o atât față de colegii săi din Sinod cât și de mai marii vremii.

Anii au trecut și după un deceniu m-am „reîntâlnit” cu mitropolitul Visarion Puiu pe când lucram la revista *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*⁴¹. În paginile revistei, respectiv anii 1935-1940, am dat peste numele și semnătura acestuia. Pe tot parcursul lecturii l-am descoperit altfel decât îl cunoșteam pe mitropolitul Visarion și mi s-a întărit ceea ce intuiam despre el, și anume: fermitatea și tenacitatea sa în fața piedicilor de orice natură.

Așa m-am decis să-l studiez puțin pe mitropolitul Visarion și să scriu un articol sau un studiu despre el când mi-am amintit de simpozionul dedicat lui care se desfășoară anual la Roman despre care mi-a vorbit în trecut col. (r) dr. Dan Prisăcaru, directorul filialei Iași a Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I”⁴². După ce am luat legătura cu acesta și i-am povestit ce am descoperit la Biblioteca Academiei Române, în timp ce lucram pentru tomul

³⁹ Doctor în Filologie, bibliotecar la Biblioteca Academiei Române - București, e-mail: silviu.constantin.nedelcu@bibliacad.ro.

⁴⁰ Chiar în anii de seminar am vizitat *Casa memorială Visarion Puiu – Mihail Sadoveanu* de lângă Mănăstirea Neamț și am rămas cu o imagine frumoasă a casei cu ferestre uriașe ce dădeau spre schitul Vovidenia și spre pădurea mult seculară a mănăstirii Neamț. Atunci mi-a venit un gând răzleț în minte: ferice de mitropolitul Visarion Puiu că a avut în gând să-și aleagă un loc atât de mimunat pentru odihnă și reculegere sufletească.

⁴¹ Serviciul Bibliografie Națională din cadrul Bibliotecii Academiei Române din București, unde lucrez în calitate de bibliotecar, se ocupă în primul rând de *Bibliografia națională retrospectivă a periodicelor (1790-1952)*, proiect înscris în planul lui Ioan Bianu, primul director al Bibliotecii Academiei Române (1884-1935), și materializat printr-un prim volum publicat în anul 1913 de către Nerva Hodoș (1869-1913) și Al. Sadi-Ionescu (1873-1926), intitulat *Publicațiunile periodice românești (ziare, gazete, reviste)*. Tom I., tipărit la București la Librăriile Socec & Co. și C. Sfetea. Acest proiect continuă până în prezent fiind publicate 5 tomuri, iar în lucru sunt tomul 6 (anii 1935-1944) și tomul 7 (1945-1952). Pentru mai multe informații a se consulta site-ul Bibliotecii Academiei Române: <https://bibliacad.ro/brp.html>, accesat la 3 iulie 2019.

⁴² Țin să-i aduc încă o dată mulțumiri pe această cale pentru sprijinul necontenit oferit de acesta în diferite momente importante ale vieții mele cât și pentru faptul că prin intermediul său am putut ajunge la simpozionul organizat anul acesta la Roman, în memoria mitropolitului Visarion Puiu, unde am prezentat referatul meu.

VI din *Publicațiile Periodice Românești*, mi-a recomandat să iau legătura cu Pr. Dr. Florin-Aurel Țuscanu, președintele Asociației „Visarion Puiu”. După ce i-am povestit părintelui Florin ce descoperisem legat de mitropolitul Visarion acesta m-a încurajat să particip la simpozion și să prezint un material despre publicistica acestuia din *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, subiect care nu mai fusese abordat până atunci, din câte mi-a spus.

Astfel, revenind la textele publicate de mitropolitul Visarion Puiu între anii 1935-1940 în *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei* am identificat un număr de 146 de texte pe care le-am împărțit în mai multe categorii, și anume: 1) scrisori pastorale; 2) cuvântări ocazionale; 3) urări (de Paști, Crăciun și Anul Nou); 4) documente oficiale (ordonanțe, circulare, decizii, hotărâri mitropolitane etc.); 5) concursuri pentru posturi vacante; 6) demisia sa.

Cele mai multe texte au apărut în anul 1936, în număr de 106, restul anilor variind între 3 (anul 1940) și 14 (1935).

Au mai existat și alte texte pe care acesta nu le-a semnat însă care îi aparțin, lucru ce reiese dintr-o scurtă analiză a materialelor.

Dat fiind faptul că spațiul alocat nu permite analizarea tuturor celor 146 de texte publicate de acesta în revista mai sus menționată, m-am rezumat doar la zece, și anume:

- 1) Visarion Puiu, „Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Visarion”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 19, 1935, pp. 86-89;
- 2) Idem, „Scrisoare pastorală cu ocazia venirii Î. P. S. Sale Mitropolitului Visarion la Cernăuți”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 20, 1935, pp. 91-98;
- 3) Idem, E. Vasilescu, „Circulară Nr. 8475/36. Cernăuți, la 28 Iulie 1936”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 10, 1936, pp. 77-78;
- 4) Idem, Șandru „Circulară Nr. 9067. Cernăuți, la 16 Septembrie 1936”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 11, 1936, p. 113;
- 5) Idem, „Urările I. P. S. mitropolit Visarion de sărbătorile Nașterii Domnului”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 22, 1938, p. 345;
- 6) Idem, „Gramata de instalare a P. S. episcop Vasile în scaunul eparhiei Maramureșului”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 22, 1938, pp. 340-341;
- 7) Idem, „Hotărâre mitropolitană Nr. 807/939”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 2, 1939, p. 29;

- 8) Idem, „Urare cu ocazia Sf. Paști”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 4, 1939, p. 59;
- 9) Idem, „Urarea I. P. S. mitropolit”, *Foaia Oficială a Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 1, 1940, p. 3;
- 10) Idem, „Schimbare în conducerea Arhiepiscopiei Cernăuților și Mitropoliei Bucovinei. I. Demisia I. P. S. Mitropolitului Bucovinei”, *Foaia Oficială a Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 6, 1940, pp. 99-100.

Pentru uniformitate am lăsat peste tot numele său simplu, *Visarion Puiu*, deși uneori acesta semnează *Mitropolitul Visarion* sau † *Visarion Mitropolit*.

1. Visarion Puiu, „Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Visarion”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 19, 1935, pp. 86-89.

Această cuvântare a fost publicată în nr. 19 din 1935, la paginile 86-89, și reprezintă primul text al Mitropolitului Visarion din *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*.

Se adresează acestora cu formula „Înalt Prea Sfințiți Părinți, Domnilor Miniștri, Iubiți fii duhovnicești”⁴³ și, după ce mulțumește pentru faptul că a fost ales mitropolit al Bucovinei, zice că cunoaște greutatea episcopatului creștin în vremea de acum și mulțimea îndatoririlor acestuia⁴⁴. Apoi spune că toate popoarele Europei au trecut printr-un cumplit război și a adăugat că „pentru viața noastră cea de toate zilele atâtea răni, pe care numai balsamul credinței le poate tămădui”⁴⁵.

Revenind la contextul istoric și politic prin care trecea lumea la acea vreme le-a spus auditorilor săi că își asumă în mod conștient greutățile pe care le va întâmpina în calitate de arhieru⁴⁶ având ca model pe marii ierarhi „ai Bisericii noastre naționale, cum au muncit pentru luminarea și zidirea sufletească a poporului în toate laturile pământului și neamului nostru românesc, prin tot felul de împrejurări grele”⁴⁷.

Își încheie cuvântarea cu aceste cuvinte: „întâia mea binecuvântare arhierască, zicându-vă din inimă și salutarea: «Bine v’am găsit sănătoși»”⁴⁸.

⁴³ Visarion Puiu, „Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Visarion”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 19, 1935, p. 86.

⁴⁴ *Ibidem*, p. 88.

⁴⁵ *Ibidem*, p. 88.

⁴⁶ *Ibidem*, p. 88.

⁴⁷ *Ibidem*, p. 88.

⁴⁸ *Ibidem*, p. 89.

2. Visarion Puiu, „Scrisoare pastorală cu ocazia venirii Î. P. S. Sale Mitropolitului Visarion la Cernăuți”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 20, 1935, pp. 91-98.

Prima sa pastorală a fost trimisă de acesta, în calitate de Mitropolit al Bucovinei, în ziua de 21 noiembrie 1935, de la reședința mitropolitană din Cernăuți.

Scrisoarea pastorală este împărțită în trei părți: 1) iubitului nostru cler; 2) dregătorilor și credincioșilor noștri din orașe; 3) credinciosului nostru popor de la sate.

În prima parte a pastoralei, destinată clericilor, acesta le spune că „ogorul sufletesc al fiilor Bisericii noastre este în mare parte înțelenit, iar lucrătorii buni sunt puțini”⁴⁹ și că „niciodată țara aceasta n’ a avut dela Dumnezeu zile de aur, pentru ca să ceară preoțimii o mai bogată luare aminte asupra îndatoriilor sale, ca în zilele de slavă prin care ne-am învrednicit a trece astăzi”⁵⁰.

Pentru „iubiții mei fii duhovnicești din orașe”⁵¹ le amintește de război și urmările sale: criza materială și criza morală⁵².

Vorbindu-le de criza morală le spune că „fiind mai cumplită și mai greu de înlăturat, nu va trece fără o directă și stăruitoare contribuție a noastră a tuturor”⁵³, și că „la noi lumea se aruncă în această lăcomie materială și în haosul imoral ce îngrijorează toate mințile cumpănite, cum rar s’ a pomenit vreodată”⁵⁴. În continuare le spune că „o viață superioară cum e aceia a creștinismului, de care pururea ne place să ne depărtăm, dar spre care desfășurările vieții, de multe ori, fără voe ne aduc iarăși, ca spre un liman mântuitor”⁵⁵.

Apoi se adresează cârmuitorilor din orașe, „dregători și cârmuitori de instituții orășenești, militare și civile, de justiție, de administrație și de învățământ”⁵⁶, cărora le zice că „toți suntem datori a munci cu puteri unite”⁵⁷.

Ultima parte a pastoralei este dedicată drept credincioșilor creștini din satele bucovinene față de care își exprimă intenția de-a veni prin sate și de-a vedea într-adevăr dacă obiceiurile lor sunt cu adevărat creștinești⁵⁸. Le spune apoi că a venit în mijlocul lor cu bucurie și îngrijorare, cu bucurie pentru că este un popor de buni creștini și cu îngrijorare

⁴⁹ Visarion Puiu, „Scrisoare pastorală cu ocazia venirii Î. P. S. Sale Mitropolitului Visarion la Cernăuți”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 20, 1935, p. 92.

⁵⁰ *Ibidem*, pp. 92-93.

⁵¹ *Ibidem*, pp. 93-95.

⁵² *Ibidem*, p. 93.

⁵³ *Ibidem*, p. 93.

⁵⁴ *Ibidem*, p. 93.

⁵⁵ *Ibidem*, p. 94.

⁵⁶ *Ibidem*, p. 94.

⁵⁷ *Ibidem*, p. 94.

⁵⁸ *Ibidem*, p. 95.

pentru că unii se abat de la calea cea dreaptă⁵⁹, și că sunt vremuri grele deoarece credința creștină „nu strălucește în poporul nostru ca altădată”⁶⁰.

El își încheie prima sa pastorală cu dorința de-a vedea pace și armonie în pământul Bucovinei⁶¹.

3. Visarion Puiu, E. Vasilescu, „Circulară Nr. 8475/36. Cernăuți, la 28 Iulie 1936”, *Foia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 10, 1936, pp. 77-78.

În această circulară le recomandă preoților și cântăreților bisericești din Bucovina să revină la numele original românesc deoarece „în timpul unui secol și jumătate cât timp Bucovina a ramas detrunchiată de trupul Moldovei, trecătoarele guverne străine au lucrat pentru schimbarea și instrăinarea fizionomiei naționale a acestei țări”⁶².

4. Visarion Puiu, Șandru „Circulară Nr. 9067. Cernăuți, la 16 Septembrie 1936”, *Foia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 11, 1936, p. 113.

Gândindu-se la credincioșii de la sate va da o circulară prin care anunța înființarea colecției „Biblioteca S[fântul]. Iona cel Nou» care va publica diferite scrieri religioase pentru popor”⁶³, urmând ca publicațiile să fie trimise preoților pentru a fi distribuite enoriașilor iar sumele vor fi încasate la parohii și vor fi vărsate ulterior la casieria eparhiei⁶⁴.

5. Visarion Puiu, „Urările I. P. S. mitropolit Visarion de sărbătorile Nașterii Domnului”, *Foia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 22, 1938, p. 345.

Acesta trimite o urare simplă adresată clerului și credincioșilor din eparhia Bucovinei cu ocazia praznicului Nașterii Domnului din anul 1938 și pentru Anul Nou 1939⁶⁵. Acesta se semnează „† Visarion, mitropolitul Bucovinei”⁶⁶.

⁵⁹ *Ibidem*, p. 96.

⁶⁰ *Ibidem*, p. 96.

⁶¹ *Ibidem*, p. 98.

⁶² Visarion Puiu, E. Vasilescu, „Circulară Nr. 8475/36. Cernăuți, la 28 Iulie 1936”, *Foia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 10, 1936, p. 77.

⁶³ Visarion Puiu, Șandru „Circulară Nr. 9067. Cernăuți, la 16 Septembrie 1936”, *Foia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 11, 1936, p. 113.

⁶⁴ *Ibidem*, p. 113.

⁶⁵ Visarion Puiu, „Urările I. P. S. mitropolit Visarion de sărbătorile Nașterii Domnului”, *Foia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 22, 1938, p. 345.

⁶⁶ *Ibidem*, p. 335.

6. Visarion Puiu, „Gramata de instalare a P. S. episcop Vasile în scaunul eparhiei Maramureșului”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 22, 1938, pp. 340-341.

Acesta trimite preoților din Episcopia Maramureșului spre citire gramata de instalare a Prea Sfințitului Vasile Stan în calitate de episcop eparhiot al Episcopiei Maramureșului, sufragană a Mitropoliei Bucovinei, care a fost reînființată pe data de 1 iulie 1937.

El le transmite că „avem credință, că deși ogorul sufletesc al acestei episcopii din cauza vitregiilor vremilor trecute, este înțelenit și plin de felurite buruene, totuși prin truda sa, el va aduce în scurtă vreme însutite roade pentru că credincioșii acestei episcopii sunt din făptura românească”⁶⁷, încheindu-și cuvântarea cu aceste gânduri: „încredințându-vă, după rânduierile bisericii noastre, păstoriei preasfințitului episcop Vasile Stan, vă îndemnăm a-i arăta toată dragostea fiască și supunerea unui înalt cârmuitor bisericesc”⁶⁸.

7. Visarion Puiu, „Hotărâre mitropolitană Nr. 807/939”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 2, 1939, p. 29.

Prin hotărârea mitropolitană Nr. 807/939, dată la reședința mitropolitană din Cernăuți în ziua de 31 ianuarie 1939, îl numește pe Arhimandritul Eugen Laiu, superiorul bisericii române din Paris, cu data de 1 februarie 1939, în calitate de arhieru vicar al Mitropoliei Bucovinei⁶⁹.

8. Visarion Puiu, „Urare cu ocazia Sf. Paști”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 4, 1939, p. 59.

Acesta a adresat urări cu ocazia praznicului Învierii Domnului pentru anul 1939, semnând „† Visarion, mitropolitul Bucovinei, Hotinului și Maramureșului”⁷⁰.

⁶⁷ Visarion Puiu, „Gramata de instalare a P. S. episcop Vasile în scaunul eparhiei Maramureșului”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 22, 1938, p. 341.

⁶⁸ *Ibidem*, p. 341.

⁶⁹ Visarion Puiu, „Hotărâre mitropolitană Nr. 807/939”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 2, 1939, p. 29.

⁷⁰ Visarion Puiu, „Urare cu ocazia Sf. Paști”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 4, 1939, p. 59.

9. Visarion Puiu, „Urarea I. P. S. mitropolit”, *Foaia Oficială a Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 1, 1940, p. 3.

Cu ocazia praznicului Nașterii Domnului și pentru Anul Nou 1940 a adresat clerului și credincioșilor o urare unde a semnat tot „† Visarion, mitropolitul Bucovinei, Hotinului și Maramureșului”⁷¹.

10. Visarion Puiu, „Schimbare în conducerea Arhiepiscopiei Cernăuților și Mitropoliei Bucovinei. I. Demisia I. P. S. Mitropolitului Bucovinei”, *Foaia Oficială a Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 6, 1940, pp. 99-100.

După ce este dat decretul regal unde se menționează primirea demisiei înaintate de I. P. S. Mitropolit Visarion Puiu către regele Carol al II-lea.

Ultima sa scrisoare adresată către preoții și credincioșii Mitropoliei Bucovinei reprezintă un fel de raport de activitate sau dare de seamă pentru toate câte a făcut timp de patru ani și jumătate cât a păstorit eparhia.

Acesta amintește câteva dintre realizările sale⁷²:

- Reorganizarea Fondului Bucovinei;
- Reînființarea Episcopiei Maramureșului (1937);
- Propunerea P. S. Vasile Stan ca episcop al Maramureșului;
- Propunerea Arhim. Eugen Laiu ca arhieru vicar al Mitropoliei Bucovinei;
- Grija pentru cărțile și revistele pentru bibliotecile parohiale;
- Înființarea de servicii religioase pentru tineret;
- Alcătuirea anuarului eparhiei Bucovinei cu fotografii ale parohiilor;
- Crearea unei secțiuni cu preoții militari în cadrul Muzeului Militar;
- Înființarea unei colecții de cărți pentru popor;
- Reorganizarea băilor Vatra Dornei, Iacobeni și apelor minerale „Poiana Negrei”;
- Revizuirea cancelariei mitropolitane.

Concluzii

Analizând doar o parte dintre textele mitropolitului Visarion al Bucovinei am descoperit un ierarh „desăvârșit”, aș putea spune, care s-a gândit la toate aspectele pastorale ale misiunii pentru eparhia sa.

⁷¹ Visarion Puiu, „Urarea I. P. S. mitropolit”, *Foaia Oficială a Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 1, 1940, p. 3.

⁷² Visarion Puiu, „Schimbare în conducerea Arhiepiscopiei Cernăuților și Mitropoliei Bucovinei. I. Demisia I. P. S. Mitropolitului Bucovinei”, *Foaia Oficială a Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 6, 1940, pp. 99-100.

Astfel, de la treburi pentru creșterea spirituală a păstoriților săi, prin înființarea de biblioteci parohiale, colecții de cărți pentru popor, servicii de catehizare etc., și până la treburi administrative precum reorganizarea cancelariei mitropolitane și Fondului Bucovinei, acest ierarh a lucrat neadormit pentru binele poporului din Bucovina.

Un lucru ce reiese din toate cele 146 de texte semnate, la fel și din celelalte nesemnate, care au fost publicate în perioada anilor 1935-1940 în *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei* este acela că a reușit să-și adapteze discursul, limbajul pentru fiecare interlocutor al său, de la ministrul școlit până la simplul țăran fără studii din ultimul sat al Bucovinei. Clericilor a încercat să le fie părinte, din atitudinea sa putându-se observa că nu a încercat să le fie vreo clipă superior.

În loc de concluzie pot spune că m-a pus pe gânduri un lucru din ultima sa scrisoare pastorală, către clerul și credincioșii Mitropoliei Bucovinei unde vorbește despre retargerea sa, și anume faptul că nu zice nimic de vreo demisie, așa cum este menționat în decretul regal.

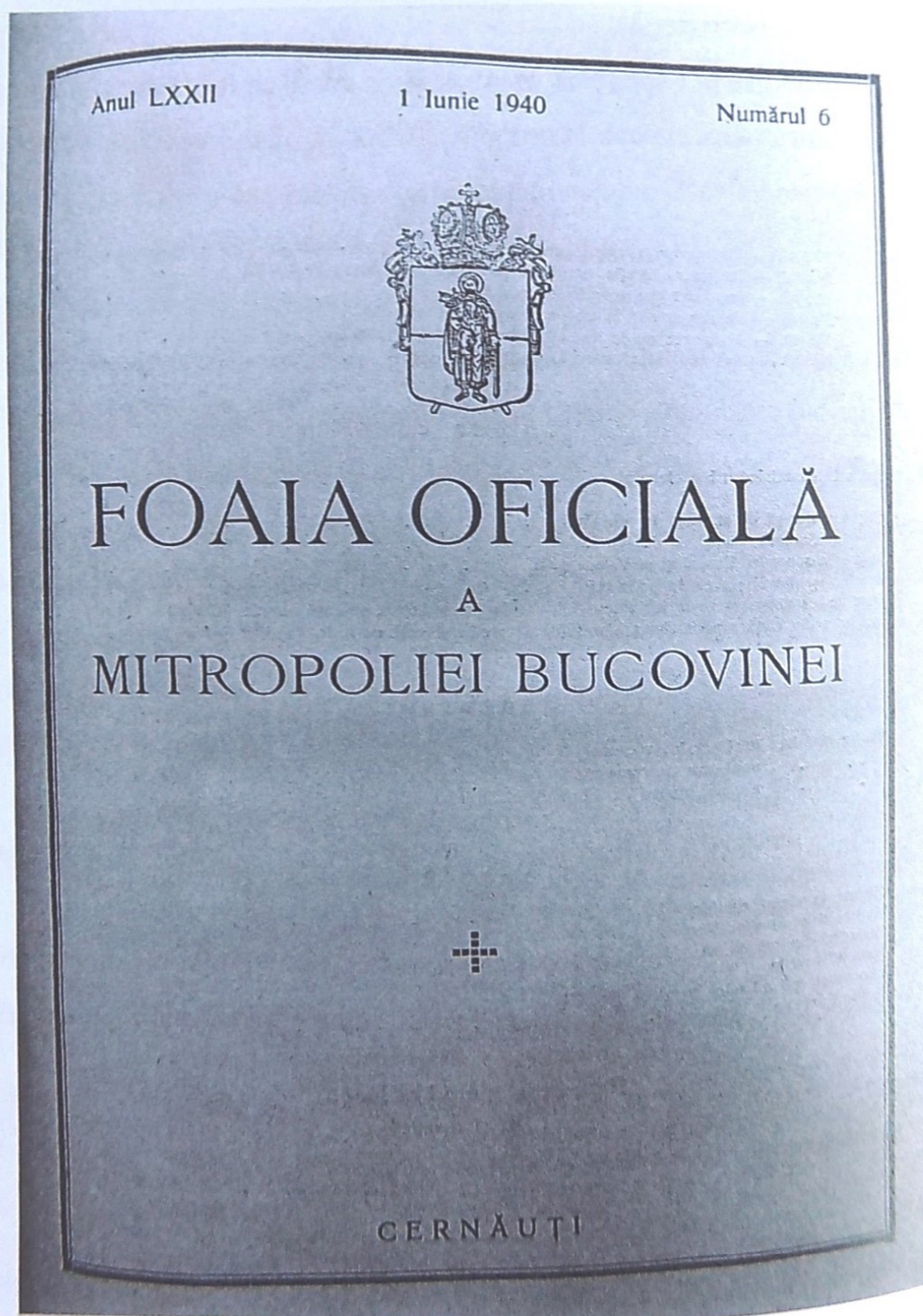
Bibliografie

1. Visarion Puiu, E. Vasilescu, „Circulară Nr. 8475/36. Cernăuți, la 28 Iulie 1936”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 10, 1936, pp. 77-78;
2. Idem, Șandru „Circulară Nr. 9067. Cernăuți, la 16 Septembrie 1936”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 11, 1936, p. 113;
3. Idem, „Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Visarion”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 19, 1935, pp. 86-89;
4. Idem, „Gramata de instalare a P. S. episcop Vasile în scaunul eparhiei Maramureșului”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 22, 1938, pp. 340-341;
5. Idem, „Hotărâre mitropolitană Nr. 807/939”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 2, 1939, p. 29;
6. Idem, „Schimbare în conducerea Arhiepiscopiei Cernăuților și Mitropoliei Bucovinei. I. Demisia I. P. S. Mitropolitului Bucovinei”, *Foaia Oficială a Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 6, 1940, pp. 99-100;
7. Idem, „Scrisoare pastorală cu ocazia venirii Î. P. S. Sale Mitropolitului Visarion la Cernăuți”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 20, 1935, pp. 91-98;
8. Idem, „Urare cu ocazia Sf. Paști”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 4, 1939, p. 59;

9. Idem, „Urarea I. P. S. mitropolit”, *Foaia Oficială a Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 1, 1940, p. 3;
10. Idem, „Urările I. P. S. mitropolit Visarion de sărbătorile Nașterii Domnului”, *Foaia Oficială a Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei*, Nr. 22, 1938, p. 345;
11. <https://bibliacad.ro/brp.html>, accesat la 3 iulie 2019.

Anexă

Demisia I. P. S. Mitropolitului Bucovinei

Schimbare în conducerea Arhiepiscopiei Cernăuților și Mitropoliei Bucovinei

I. Demisia I. P. S. Mitropolit Visarion

a) Decretul Regal

În Monitorul oficial Nr. 108 din 11 Mai 1940 a apărut următorul Inalt Decret Regal:

Carol al II-lea,
Prin grația lui Dumnezeu și voința națională
Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului Ministrului nostru secretar de stat la departamentul Cultelor și artelor sub N-rul 22239 din 9 Mai 1940;

Văzând scrisoarea Inalt Prea Sfințitului Mitropolit al Bucovinei Visarion Puiu din 15 Septembrie 1938;

Văzând și hotărârea sf. Sinod din 1 Noembrie 1938, comunicată Ministerului Cultelor și artelor prin adresele Nr. 2545 din 19 Noembrie 1938 și Nr. 81 din 19 Ianuarie 1940, am decretat și decretăm:

Art. 1. — Se primește demisia I. P. S. S. Visarion Puiu, Arhiepiscop de Cernăuți și Mitropolit al Bucovinei, din înalta demnitate ce-o ocupă, urmând a-și regala drepturile la pensie.

Art. 2. — Ministrul nostru secretar de stat la departamentul Cultelor și artelor este însărcinat cu aducerea la împlinire a prezentului decret.

Dat în București, la 9 Mai 1940.

(ss) **Carol**

Ministrul Cultelor și artelor,
(ss) **Ion Nistor**

Nr. 1498.

b) Scrisoare

Întregului cler și tuturor binecredincioșilor creștini din Mitropolia Bucovinei

„Aducem tuturor la cunoștință cu aceste rânduri, că începând dela 15 Mai 1940, păstorirea noastră duhovnicească, al cărei toiag l-am purtat cu voia lui Dumnezeu vreme de patru ani și jumătate, va trece de acum în grija altui ierarh. Ziua retragerii dorite de mine și vestită tuturor de repetate ori, acum a sosit. Și, cu acest prilej, am crezut să vă exprim, cum se obicinuește în asemenea împrejurare, simțimintele și ultimele îndemnuri ce doresc a vi le împărtăși plecând din Cernăuți.

Mai întâi, arăt că ne despărțim cu părere de rău atât de această frumoasă eparhie, cât și de clerul ei. La fel, cu același simțământ, de întregul personal conducător și cel de lucru al instituției „Fondului”, care administrează averile ce au mai rămas bisericii noastre în această eparhie, și care laolaltă m'au ajutat în munca, complexă și atât de deosebită din cârmuirea Mitropoliei Bucovinei, cât am fost împreună. Dar, cândva, și sub indiferent ce formă, tot trebuia să ne despărțim și mulțumesc lui Dumnezeu, că acest pas se petrece precum vedem, și țin cu acest prilej a da prin cuvintele de față

călduroase mulțumiri Adunării eparhiale care m'au ales în 1935 Mitropolit al Bucovinei, celor care m'au ajutat efectiv în munca depusă împreună pentru propășirea ei, cum și celor ce mi-au înlesnit acum plecarea; de altă parte exprim rugăminta către întregul cler și păstoriții mei de până astăzi, să-mi ierte orice fel de nemulțumire le voi fi făcut ca om și ca ierarh, desigur fără voie, cunoscând cu toții totuși, că în împlinirea îndatoririlor mele pentru sprijinirea bisericii și a clerului, pentru apărarea credinței și a „Fondului”, toate le-am săvârșit cu dorința de-a lucra cu râvnă Dumnezeului nostru, închinându-i tot sufletul.

Indeosebi, țin să accentuez, că întregul cler și poporul acestei mitropolii, care m'au înconjurat cu dragoste, lucruri ce nu le voi uita niciodată, au lăsat datoria de-a sprijini și întări mai departe, împreună cu viitorul mitropolit, sf. noastră biserică, a continua lucrările începute în eparhie, a apăra credința ortodoxă a fiilor acestui frumos colț de țară și averile moștenite dela străbuni, încă mai mult decât s'au străduit împreună cu mine, ele trebuind să rămână neclintite în veci, oricare ar fi împrejurările prin care ar trece cândva această margine de țară și poporul ei.

Și vă mai rog, ca în gânduri și rugăciuni, să nu mă uitați cum nici eu nu vă voi uita, pentru că și zidurile adăpostului ce mi-ați procurat în dar, la mănăstirea Neamțul, îmi vor reaminti de voi toți și de întreagă această eparhie, căreia îi doresc o pururea crescândă înflorire, până la sfârșitul veacurilor.

Iar plecând azi dintre voi, mai rog pe bunul Dumnezeu, să dăruiască țării noastre România și poporului său, pace și înflorire; Majestății Sale Regelui Carol al II-lea viață lungă spre a ne conduce cu înțelepciune și cu energia de care este împodobit; iar asupra voastră a tuturor, să reverse sfânta Sa ocrotire și toate darurile Sale bogate. Amin.

Cu arhieresti binecuvântări, al vostru cătră Dumnezeu, de tot binele rugător.

(ss) † Mitropolit Visarion

15 Mai 1940.

II. Locotenența P. S. Episcop Lucian al Romanului

Sfântul Sinod, cu adresele Nr. 767 din 14 Mai și Nr. 779 din 16 Mai 1940, dispune următoarele:

a) Delegarea ca Arhiepiscop-locotenent

„Onor. Arhiepiscopii a Cernăuților,

Ministerul Cultelor cu adresa Nr. 22239 din 11 Mai 1940, Ne-a adus la cunoștință că M. S. Regele prin Înaltul Decret Regal Nr. 1498 din 9 Mai a. c., a binevoit a primi demisia I. P. S. Visarion Puiu din demnitatea de Arhiepiscop al Cernăuților și Mitropolit al Bucovinei, rugându-ne să hotărâm persoanele cari să ocupe provizoriu atât demnitatea de Arhiepiscop al Cernăuților, cât și aceea de Mitropolit al Bucovinei, până la alegerea titularului.

Față de cele de mai sus, Noi am delegat pe P. S. Episcop Lucian al Romanului de Arhiepiscop al Cernăuților pe tot timpul vacanței scaunului de Arhiepiscop, iar pe ziua de 18 Ma a. c. P. S. Sa va veni la Cernăuți spre a-si lua în primire atribuțiile ce-i incumbă titlul de Locotenent de Arhiepiscop.